

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 631.153.7:006.015.3:664.7:633.34

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ РІЗНИХ СОРТІВ СОЇ

Бобер А.В., к. с.-г. н., доцент,

Голубєва А.Е., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Климовець М.Ю., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

E-mail: Bober_1980@i.ua

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Іщенко Я.В., студент

Житомирський агротехнічний коледж

У світі надалі залишається глобальна проблема білка, як основи життя на Землі, ця проблема потребує значної уваги і підвищення кількості виробництва повноцінних білкововмісних продуктів, якими є зерно, зернобобові, білково-олійне насіння, м'ясо, молоко, яйця та морепродукти. У нестачі білка знаходиться ще низка проблем такі як: медико-біологічні, економічні, харчові, які відповідають за стан здоров'я і тривалість життя людини. Вирішення завдання збільшення білкових ресурсів не можна розглядати окремо від продовольчої проблеми – вона є її складовою, потребує швидкого вирішення. В основі білкових ресурсів лежать рослинні і тваринні джерела, які і становлять базу харчової індустрії.

За останні роки у світі зріс інтерес до такої бобової культури як соя. Що пояснюється рідкісним хімічним складом – в зерні сої міститься 38-40 % білка, 20 % жиру, 25-30 % вуглеводів, а також ферменти, мінеральні речовини, фітохімічні речовини, вітаміни та інші речовини.

За попитом і конкурентоспроможністю на ринку соя значно перевищує інші білково-олійні і зернобобові культури. Про це свідчать значно більші обсяги виробництва сої і торгівля нею та продуктами її переробки, ніж обсяги всіх інших білково-олійних культур.

У зв'язку з впровадженням у виробництво нових сортів сої, які недостатньо вивчені, питання господарсько-технологічної оцінки сортів сої у виробничих умовах є актуальними для науки та практики.

Дослідження проводили в умовах ПП НВАП «Ель Гаучо» Заліщицького району, Тернопільської області та у навчально-науково-виробничій лабораторії «Переробки продукції рослинництва» кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика Національного

університету біоресурсів і природокористування України. Об'єктами досліджень були сорти сої Аннушка, Медісон, Ентерпрайс.

Потрібно зауважити, що фактична урожайність багатьох сільськогосподарських культур буває значно нижчою за біологічну, внаслідок втрат зерна, пов'язаних з його обсіпанням при запізненні із збиранням, втрат при збиранні та виляганні рослин тощо.

Біологічна урожайність у досліджуваних сортів була вищою в середньому по сортах на 0,3 т/га порівняно з господарською (табл. 1).

Таблиця 1

**Біологічна і господарська урожайність досліджуваних сортів сої
у ПП НВАП "Ель Гаучо"**

Сорт	Біологічна урожайність, т/га	Господарська урожайність, т/га
Аннушка	3,8	3,2
Медісон	3,0	2,8
Ентерпрайс	3,3	3,0
НІР ₀₅	0,15	0,18

Господарська урожайність насіння сої у досліджуваних сортів варіювала від 2,8 до 3,2 т/га. За однакових умов вирощування сорти сої Аннушка і Ентерпрайс по урожайності перевищували сорт Медісон на 0,2-0,4 т/га.

Накопичення білка в насінні сої залежить від генотипу сорту, і від родючості ґрунту та азотного живлення рослин. Результати досліджень щодо вмісту білка і жиру в насінні сортів сої і збір з 1 га посіву в умовах ПП НВАП «Ель Гаучо» Заліщицького району, Тернопільської області наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**Вміст і збір білку та жиру у досліджуваних сортів сої у ПП НВАП
"Ель Гаучо"**

Сорт	Вміст білка, %	Збір білка, кг/га	Вміст жиру, %	Збір жиру, кг/га
Аннушка	36,1	1155,2	14,6	467,2
Медісон	35,0	980,0	12,1	338,1
Ентерпрайс	35,5	1065,0	13,4	402,0
НІР ₀₅	0,11	2,3	1,14	1,9

Як видно з даних таблиці 2, вищими показниками вмісту білка характеризувався сорт сої Аннушка – 36,1 %. Проміжне місце по вмісту білку займає сорт Ентерпрайс – 35,5 %, а найнижчий показник вмісту білку у сорту Медісон – 35,0 %. Збір білка для сорту Аннушка склав – 1155,2 кг/га, для сорту Ентерпрайс становив – 1065,0 кг/га, а для сорту Медісон – 980,0 кг/га.

За вмістом жиру лідером виступає сорт сої Аннушка – 14,6 %, друге місце займає сорт Ентерпрайс – 13,4 %, найнижчий вміст олії має сорт сої Медісон – 12,1 %. Збір жиру для сорту Аннушка становив – 467,2 кг/га, для сорту Ентерпрайс – 402,0 кг/га, для сорту Медісон – 338,1 кг/га.

Проведеними дослідженнями встановлено, що за товарними та технологічними показниками якості насіння досліджуваних сортів сої Аннушка, Медісон та Ентернрайс відповідало вимогам діючого стандарту, і було придатне для використання на продовольчі цілі. Вищими господарсько-технологічними показниками якості характеризувалося насіння сої сорту Аннушка. Нижчими показниками якості характеризувалося насіння сої сорту Медісон. Проміжне місце займав сорт сої Ентернрайс.